

PRENUMERATA miesięczna z bez-
płatnym niedzielnym „Dodatkim
ilustrowanym”, wynosi 3 zł. 50 gr.,
z odnośnikiem do domu lub z prze-
syłką pocztową 4 zł. za granicą 7 zł.
Konto czekowe w Poczcie Kasie
Oszcz. Nr 80.259.

W sprzedaży detalicznej cena po-
dyńczego Nr 15 gr., w niedzielę
wraz z „Dodatkim ilustrowanym”
25 gr.

SŁOWO

Wilno, Niedziela 22-go marca 1925

Redakcja i administracja Ad Mickiewicza 4. Tel. 228, otwarta od 9 do 3. Tel. drukarni 262.

Litwa a Watykan.

Antykatołickie wystąpienia na Litwie weszły w nową fazę. Rzecz można, że w prowadzonej tak namiętnie kampanii przeciwko Stolicy Apostolskiej z powodu podpisania konkordatu z Polską, nastąpiło pewne otrzeźwienie. Rząd chrześcijańsko-demokratyczny p. Petrusa zrozumiał, że obrona metoda zastraszania Watykanu schizmą kościelną i urządzenie burd ulicznych włącznie z ciskaniem kamieniami do mieszkani arcybiskupa Zecchini'ego nie doprowadzi do celu i odwrotnie wywoła jaknajgorsze wrażenie na Zachodzie.

Do otrzeźwienia przyczyniły się dwa względy, a mianowicie jeden to nastroje mas litewskich, głęboko religijnych, które nigdy nie poparłyby kilku zaciętych szowinistów litewskich w ich zamierzeniach zerwania stosunków z Watykanem, i drugi to wrażenia z granicą wywołane demonstracjami w Kownie. Ten ostatni wzgląd odegrał niezmiernie ważną rolę. Oto bowiem na Sesji Ligi sprawa mniejszości polskiej na Litwie mogłaby być rozpatrzona pod wrażeniem brutalnych ulicznych demonstracji w Kownie przeciwko Mnsgr. Zecchiniemu. Z drugiej zaś strony, jak się okazuje, na wiecach w Kownie rezolucje wzywające rząd do zerwania stosunków z Watykanem były powzięte bez głosowania i po za nielegalnymi grupkami studentów i szaulisów ludność udziału w demonstracjach nie brała.

Ten stan rzeczy skłonił rząd kowieński do zmiany taktyki. Min. Czarneckis uroczyście przeprosił Mnsgr. Zecchini'ego i zapowiedział że

władze prowadzą dochodzenia w celu wykrycia demonstrantów, którzy zostaną pociągnięci do odpowiedzialności.

Jednocześnie urzędowa prasa kowieńska omawia sprawę stosunków Litwy z Watykanem w nieco mniej wojowniczym tonie. Natomiast piśma opozycji nadal prowadzą zaciętą kampanję przeciwko Stolicy Apostolskiej i obecnemu rządowi, który ich zdaniem poświęcił interesu narodu dla wątpliwej wartości stosunków z Watykanem.

Pierwsze skrzykoc w tej antykatołickiej kowieńskiej orkiestrze trzymają „Lietuvos Žinios“.

„Historja nas poucza—czytamy — że papież w swej polityce nigdy nie trzymał się prawdy i sprawiedliwości. Trochęż się oni jedynie o własną korzyść. Wiele wojen i rzezi zawdzięcza Europa niesprawiedliwości polityki papieskiej. Dlatego też uświadomione narody Europy zmusiły z biegiem czasu papieża do poddania się interesom państwa i narodu. Potęga papieska polityczna upadła. Papież zdawałoby się powinni byli nauczyć się z gorzkiego doświadczenia, że zachłanna polityka nie doprowadzi do celu. Jednakże dotychczas, jak się okazuje, niczego się nie nauczyli. Przy każdej sposobności pokazują papieżu swe zęby. Wilno, stolica Litwy, przyznał papież Polsce. Prawa narodu litewskiego, litewski honor, litewskie serce, podeptał papież nogami. Papież stał się największym wrogiem litewskiego narodu i państwa.

Tem samem wrogami Litwy zostali też wszyscy stronnicy papiescy, agenci papieża, księża rzymscy.

Obecnie nadszedł czas próby dla księży litewskich, którzy dotychczas podawali się za dobrych synów ojczyzny, głosili, iż Litwa wtedy tylko będzie szczęśliwa, skoro trzymać się będzie papieża. „Kościół i naród“ było hasłem księży litewskich. Lecz oto, ten wychwalany przez nich Kościół „słup i podpora wszelkiej prawdy i sprawiedliwości“, znieważył naród i rzucił temu ostatniemu rękawicę. Cóż poczyna przeto Litwacy księżul-kowie? Wszyscy Litwini będą się mogli obecnie przekonać co jest droższe dla księży litewskich: papież i Kościół czy też naród? Duchowni innych krajów mieli odwagę w takich wypadkach oderwać się od Rzymu. Jak jednak postąpią księża litewscy?”

W podobnym duchu i tonie piśsze również „Socjaldemokrat“ organ Związku Rolniczego i Federacji Pracy

Zatarg z Watykanem nie pozostanie bez wpływu na stosunki kościelne w Kowieńszczyźnie. Dotychczas ludzono się nadzieją, że z chwilą zawarcia traktatu pomiędzy Litwą a Stolicą Apostolską prawa mniejszości polskiej zostaną określone i wreszcie nastanie kres samowoli biskupów i księży Litwinów. Obecnie po zerwaniu pertraktacji nie może być mowy o podjęciu ich nanowo, a rozwścieczeni swem niepowodzeniem politykani w sutannach zdwojoną energją, rozpoczynają szukanowanie wiernych—Polaków.

Czyżby próby porozumienia litewsko-polskiego.

Wpływy finansowych kół angielskich.—Misja p. Kjelstrupa.

Z Rygi donoszą:

„Kłajpedos Žinios“ podaje następującą wiadomość. „Jak już donoszone, pewne angielskie grupy finansowe ograniczyły lub odmówiły kredytów przemysłowcom leśnym w Kłajpedzie i nie zgadzają się na udzielenie nowych pożyczek dla przemysłu leśnego. Ponieważ chodzi tutaj o miliony litów, to utrata tak znacznych kredytów, oczywiście, wywiera ujemny wpływ na przemysł leśny oraz całe życie ekonomiczne kraju kłajpedzkiego. Przemysłowcy Kłajpedzcy są tem bardzo zaniepokojeni i, według naszych wiadomości, poczynili już szereg kroków w Kownie i w Anglii w celu zaradzenia trudnej sytuacji.

Wybitną rolę w tem odgrywają również pewne angielskie instytucje państwowe, które wywierają presję na Litwę w kierunku szybkiego porozumienia się i pogodzenia z Polską. Gdy Litwa to uczyni, wówczas Anglii udzieli kredytów, ile tylko potrzeba naszemu przemysłowi. Tymczasem z Anglikami trwają układy w sprawie przedudzenia kredytów. Jeśli układy te spełzną na niczem, to rząd litewski przychylił się do swej strony choć w części do wydania kredytów niezbędnym przemysłowcom leśnym w Kłajpedzie. Czy rząd rzeczywiście zamierza to uczynić, dzisiaj nie możemy tego jeszcze sprawdzić.

Po przybyciu do Kłajpedy nowo-mianowanego przez Ligę Narodów członka Rady Portu p. Kjelstrupa są przewidziane dalsze w tej sprawie układy. Ze wszystkich można wnioskować, że p. Kjelstrupowi powierzono misję doprowadzenia do porozumienia Litwy z Polską w sprawach ekonomicznych“.

Benesz obstaje przy protokole.

PARYŻ, 21.III.PAT. „Paris Midi“ ogłasza wywiad z Beneszem w sprawie protokołu geneńskiego. Benesz oświadczył, że jest przesadą przypisywanie mu planu utworzenia Zjednoczonych Stanów Europy. Jest on przeciwko zwolnieniu protokołu geneńskiego i wierzy w jego przyszłość, gdyż jego zdaniem jest to najlepszy środek zapewnienia pokoju. Prędzej czy później będzie musiał się powrócić do protokołu geneńskiego. Europa jest w okresie stabilizacji pokojowej mimo zaniepokojenia, które się wielokrotnie objawia.

Benesz zaznaczył w dalszym ciągu, że nie wierzy w wojnę, która przy obecnym stanie Europy zakończyła się ogólnym bolszewizmem. Na końcu minister oświadczył, że chce przestudjować propozycje niemieckie z pragnieniem dojścia do jakiegoś wyniku.

Jarres o samowoli traktatu wersalskiego.

WROCLAW, 21.III.(Pat). Były wicekanclerz Jarres wysunięty przez nacjonalistów i ludowców, jako kandydat na stanowisko prezydenta republiki niemieckiej wygłosił tu wczoraj wieczorem w sali Koncerthausu wielkie przemówienie, w którym poruszył między innemi kwestję granicy polsko-niemieckiej.

Zwracając się z powitaniem do ludności Wrocławia minister wspominał również i o tej części ludności Śląskiej, która wbrew prawom przyrodzonym i prawu o samostanowieniu żyć musi pod obcym panowaniem, a która jednak uważa się za niemiecką i tęskni do swej niemieckiej ojczyzny. Jarres wyraził nadzieję, że stan ten nie pozostanie na zawsze.

Poruszając sprawę korytarza polskiego, Jarres powiedział, że jest to zator rozgraniczający Prusy Wschodnie od Rzeszy Niemieckiej, utworzony sztucznie i samowolnie przez traktat Wersalski. Korytarz polski zdaniem mówcy jest dowodem wyszydzenia prawa o samostanowieniu narodów, na które Polska tak chętnie i często się powołuje.

Agitacja monarchistyczna w Rosji sowieckiej.

Z Rygi donoszą:

„Biednota“, pismo dla chłopów, potwierdza fakt rozrzucania odez w monarchistycznych na wsi sowieckiej. Agitacja monarchistów znajduje wielu sympatyków wśród chłopów, którzy, mówiąc językiem sowieckim, wykazują dość znaczną aktywność w kierunku nieprzyjaznym dla władzy sowieckiej. Najbardziej energicznie prowadzą propagandę emisariusze wielkiego księcia Cyryja. Głoszą oni że w żadnym wypadku książe Cyryl nie będzie prowadził wojny ze swemi rodakami korzystając z pomocy obcych. Wojna taka bowiem przyniosłaby Rosji jedynie straty i zniszczenie jej bogactw naturalnych.

Zgon Narimana-Narimanowa.

Z Rygi donoszą:

W Moskwie zmarł wskutek paraliżu serca jeden z czterech przewodniczących Cika S. S. S. R. Nariman-Narimanow.

Do przewrotu bolszewickiego zmarły Narimanow grał wybitną rolę polityczną na Kaukazie w charakterze założyciela socjal-demokratycznej partii wśród Azerbejdżańskich tatarów. Od roku 1919 był on kierownikiem wschodniego oddziału Komisarjatu ludowego do spraw zagranicznych.

Wobec śmierci Narymanowa ogłoszono w całym państwie żałobę uroczystą. Na wszystkich domach urzędowych opuszczono flagi czarno-czerwone. Poselstwa państw obcych wywiesiły na swoich gmachach flagi opuszczone do połowy masztu. Ciało Narymanowa zostało przewiezione do sali kolumnowej domu Związków.

Przy trumnie pełnią straż honorową bez przerwy członkowie Cika i Sownarkoma.—Narimanow będzie pochowany na Czerwonym Placu obok mogiły Lichaczewa. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę. W całym państwie na znak żałoby przzerwano zajęcia.

Trzęsienie ziemi w Chinach.

80 tysięcy ludzi bez dachu nad głową.

BERLIN, 21.III.(Pat). „Lokal Anzeiger“ donosi, że według depeszy iskrowej z Szaghaju wydarzyła się w północno-zachodniej części prowincji Yunnan straszliwa katastrofa trzęsienia ziemi. Miasto Te-Li-Tsu liczące 80 tysięcy mieszkańców zostało zupełnie zniszczone. Podczas katastrofy rozegrywały się przerażające sceny. Liczby zabitych nie można było dotychczas ustalić. Dzielnica cudzoziemska w Te-Li-Tsu podobno ocalała.

JEDNA OGŁOSZEN. Wiersz milime-
trowy jednozpaltowy na str. 2-ej i 8
20 groszy za tekstem 10 groszy.
Kronika reklamowa lub nadesłane
40 groszy. Matrymonjalne 20 groszy.
W N-rach świątecznych i na pro-
wincji o 25 proc. drożej.

SEJM I RZĄD.

Sprawa komitetu kresowego.

WARSZAWA, 21.III.(tel. wł. Słowa) Premier Grabski w ciągu dnia dzisiejszego konferował ze wszystkimi ministrami w sprawie utworzenia komitetu kresowego. Również długą rozmowę miał premier z min. Ratajskim i Smólskim w sprawie uzgodnienia poglądów na tę sprawę. Szczegóły konferencji trzymane są w tajemnicy, mimo to skądinąd wiadomo, że konferencja nie dała żadnego pozytywnego rezultatu.

Wycofanie dymisji przez min. Thugutta oraz ostateczne rozstrzygnięcie sprawy komitetu kresowego będzie przedmiotem obrad niedzielnego posiedzenia Rady Ministrów.

Powrót min. Skrzyńskiego.

WARSZAWA, 21. III. (Pat.) Dziś rano powrócił do Warszawy minister Aleksander Skrzyński.

Min. Skrzyński u premiera.

WARSZAWA, 21. 3. (tel. wł. Słowa) Min. Skrzyński złożył dziś wizytę premierowi Grabskiemu i jednocześnie odbył z nim, dłuższą konferencję sprawozdawczą.

Min. Janicki bada położenie gospodarce Polski.

WARSZAWA, 21.III. (Pat.) W dniu dzisiejszym p. minister rolnictwa Janicki udaje się w podróż celem zapoznania się z położeniem gospodarzem południowo-zachodniej części Rzeczypospolitej. Pan minister Janicki zwiedzi Poznańskie, Kaliskie, Górny Śląsk, Śląsk Cieszyński, oraz Zachodnią Małopolskę. W podróży towarzyszyć będą ministrowi dyrektor departamentu rolnego p. Dikier, naczelnik wydziału produkcji roślinnej p. Hewell, oraz sekretarz p. Gzycki. Pan minister powróci do Warszawy około 5 kwietnia r. b.

Międzynarodowa konferencja dla ustalenia taryf kolejowych.

WARSZAWA, 21.III. (Pat.) Dnia 31 marca rb. rozpoczyna się w Brukseli międzynarodowa konferencja kolejowa dla ustalenia bezpośrednich taryf osobowych i bagażowych w komunikacji pomiędzy Anglią, Belgią i Francją a Polską z tranzytem przez Niemcy oraz pomiędzy Anglią, Belgią i Francją a Litwą, Łotwą i Estonją z tranzytem przez Niemcy i Polskę. W konferencji wezmą udział delegaci Polskich Kolei Państwowych.

Powrót Marszałka Trampezyńskiego.

WARSZAWA, 21.III. (Pat.) Dziś pociągami paryskim o 8 godz. min. 50 rano powrócił do Warszawy p. Marszałek Senatu Trampezyński po kilkotygodniowym pobycie zagranicą i objął urzędowanie.

Marszałek Tromszczyński o granicy polsko-niemieckiej.

„Le Temps“ ogłasza wywiad swego korespondenta z marszałkiem Senatu Trampezyński, który oświadczył w sprawie problemu granicy polsko-niemieckiej, że stan rzeczy utworzony na mocy decyzji traktatu Wersalskiego jest raczej niekorzystny dla Polski niż dla Niemiec, które zachowały możność komunikowania się z Prusami Wschodnimi, podczas gdy Polska została pozbawiona wolnego dostępu do morza. Marszałek Trampezyński oświadczył, że możnaby się zapytać: jak to czy Polska będzie długo tolerowała taką sytuację gdyby nie jej niewzruszona wola pokoju. Polska rozumie, że pierwszym warunkiem pokoju w Europie jest poszanowanie traktatów. Pakt Ligi Narodów nie dał jeszcze wszystkich wyników, jakie po nim się spodziewano. Jeżeli propozycje pokojowe uczynione przez Niemcy są istotnie szczerze to Niemcy powinny zacząć dawać dowody swej dobrej woli współpracując z innymi narodami na stopie równości.

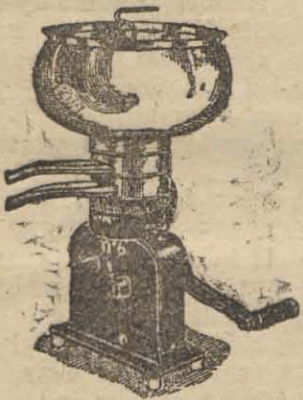
Prawnika

o ukończonych studiach wyższych
przyjmie Dyrekcja Lasów Państwowych
w Wilnie. Oferty łącznie z odpisem
dyplomu i referencjami składać należy
w Dziale Osobowym D. L. P. — W. Pohulanka 24.

REGO

KRÓL SEPARATÓW

Baltic-Stockholm

Adres: Bazylian 1 Arluk, Wilno, ul.
Kwiatowa Nr. 7, telef. Nr. 503.

„Orjetalina“ Innatowicza czarujący puder płynny

nadaje twarzy naturalną bia-
łość, odświeża ją, czyni praw-
dziwie piękną, wydelikaca skórę,
usuwa plamy i piegę, działa
zbawiennie jak masaż.

Wszędzie do nabycia w róż-
nych kolorach.

Zdumiewająca piękność.

